

Valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Asia: HE 188/2021 vp.

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi verotusmenettelystä annetun lain 31 §:n muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Suomen veroasiantuntijat ry, ”SVA”, toteaa lausuntonaan asiasta seuraavaa:

Muutoksen lähtökohdat

SVA toteaa, että hallituksen esityksessä annetaan osin virheellinen kuva nykyisestä oikeustilasta kuvattaessa muutoshankkeen lähtökohtia.

Hallituksen esityksessä todetaan, että ”kotimainen oikeuskäytäntö on kuitenkin merkittäväällä tavalla myös rajannut sitä, missä laajuudessa OECD:n siirtohinnoitteluohjeita voidaan käyttää verotusmenettelylain tulkinnassa”. Edelleen todetaan, että ”Verotusmenettelylain 31 §:ää koskeva oikeuskäytäntö on kaventanut niitä edellytyksiä, joilla liiketoimen määrittäminen voidaan tehdä”. SVA pitää kuvausta liioiteltuna. Ratkaisun KHO 2014:119 jälkeen uudelleenluonnehdinnan kielto on ollut tavalla tai toisella esillä monissa siirtohinnoitteluasioissa, mutta tällä perusteella ei vielä voida sanoa, että se olisi erityisen merkittävästi rajoittanut Verohallinnon toimintaa. SVA:n käsityksen mukaan ratkaisussa KHO 2014:119 ja KHO 2020:35 vahvistettu uudelleenluonnehdinnan kielto on ollut lopputuloksen kannalta merkityksellinen lopulta vain varsin harvalukuisissa tilanteissa.

Näin ollen nyt ehdotettujen, uusien 2 ja 3 momenttien säätämisen ei voida odottaa olennaisesti laajentavan Verohallinnon toimivaltaa siitä, mikä se nykyisen VML 31 §:n nojalla on. Valiokunnan olisikin hyvä verotuksen ennakoitavuuden ja oikeusvarmuuden turvaamiseksi tuoda mietinnössään esiin, että muutoksella laajennetaan Verohallinnon toimivaltaa sivuuttaa liiketoimia vain tietyissä poikkeuksellisissa tilanteissa eivätkä muutokset muilta osin laajenna Verohallinnon jo olemassa olevaa toimivaltaa, eikä niillä muilta osin muuteta oikeuskäytännössä jo aiemmin vakiintuneita tulkintoja.

Eräitä yksityiskohtaisia huomioita

Hallituksen esityksen merkittävin tulkintakysymys liittyy verotusmenettelylain 31

29.10.2021

§:n 2 ja 3 momenttien soveltamiseen ja niiden väliseen rajanvetoon. Liiketoimen määrittämisen ja sivuuttamisen sisältö sekä keskinäinen rajanveto jättävät auki monia kysymyksiä. Muutoksilla on tarkoitus laajentaa Verohallinnon toimivaltaa siirtohinnoitteluarvioinnissa. Esityksen perustelut on kirjoitettu pääosin tästä näkökulmasta eikä verovelvollisen näkökulmaa ole juurikaan huomioitu.

Verotusmenettelylain 31 § 2 momentin mukaisen liiketoimen määrittämisen tulee perustua OECD:n ohjeidenkin mukaisesti objektiivisesti toteennäytettyihin tosiseikkoihin. Vaarana on, että ehdotukseen sisällytetystä uudesta ”tosiasiallisen sisällön” käsitteestä tulee väline, joka mahdollistaa subjektiiviseen arvioon perustuvan, tulkitsijasta riippuvan verottamisen. Koska verovelvollisen on tullut laatia siirtohinnoitteludokumentaatio markkinaehtoisen hinnoittelun tueksi, tulisi näyttövelvollisuus verovelvollisen dokumentaatiosta poikkeamiseksi olla Verohallinnolla ja velvollisella edelleen vastanäyttömahdollisuus. Selvyyden vuoksi tämä tulisi kirjata myös lakiin.

SUOMEN VEROASIAANTUNTIJAT RY

Virpi Pasanen
hallituksen jäsen